

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden, v torek, četrtek in soboto.

Volitve v kupčijsko zbornico.

se bodo kmalo vršile; volilni zapisniki so že sestavljeni in leže od 3. t. m. skoz 14 dni pri vladinem komisarju Vestenecku na pregled. Kaj so ustavoverci vse počenjali, da bi pri volitvah prodrli s svojimi kandidati, je našim bralcem že znano. Volilna komisija je sicer zanikala naše poročilo, da je hotela krčmarjem, kramarjem itd. vzeti volilno pravico, a če še enkrat pregledamo nasvete stavljene od g. Vestenecka in nasprotne nasvete g. V. C. Supana, bode vsakemu jasno, koliko moči in veljave to znikanje ima. Če gospodje niso mislili vzeti kramarjem, branjevcem itd. volilne pravice, čemu pa je moral g. V. C. Supan še le povdarjati, da v obrtniški oddelek spada vsak obrtnik, ki plačuje 2 gold. 10 kr. obrtniškega davka? Tudi za gotovo vemo, da v pododseku, ki je imel sestaviti volilne zapisnike, je dotično vprašanje obveljalo z večino glasov — ne pa enoglasno — tedaj je g. Vesteneck vendar-le volilno pravico omenjenim obrtnikom hotel vzeti. Da druga dva gospoda nista temu pritrdila, so mnogo pripomogla javna pojasnila po slovenskih časnikih in pa denarne zadeve zbornice kupčijske. Če bi se bile namreč izpolnile želje g. Vestenecka, bi bilo odpadlo silno veliko volilcev in zbornica bi bila zgubila velik del svojih dohodkov. Ker pa že sedaj komaj komaj shaja, bi se morali doneski ostalih volilcev zdatno povikšati. Vsakdo pa ve, da povikšanje davkov ni nobenemu všeč.

Ko so naši nemškuturji videli, da obrtniškega oddelka nikakor ne morejo tako pristriči, da bi v njem zmagali, obrnili so svojo pozornost kupčijskemu oddelku ter skušali vo-

lilne zapisnike tako vrediti, da njihovi privrženci v tem oddelku dobé večino. Zato so v ta oddelek sprejeli mnogo obrtnikov, ki so dosedaj vedno volili v obrtniški skupini, n. pr. zvonarja Samassa, tesarskega mojstra Tönies, marelarja Mikuscha, in še celo Laha, ki cukerkarje po Ljubljani prodaja pod naslovom „Südfrüchten-Handlungsgeschäft“. „Novice“ so tedaj pravo zadele, rekši, da po tem takem bi bila cela ribniška dolina s svojo suho robo in pa celi Tržič s svojimi čevljarji in nogovičarji tudi „trgovska kolonija“.

Sostava volilnih zapisnikov je tedaj dokaj čudna, a še bolj se jej bomo čudili, če pogledamo dotične postavne določbe. Po § 8. trgovinsko-zborniške postave mora volilna komisija sestaviti volilne zapisnike na podlagi zborniških zapisnikov (§ 2. B a). Po § 7. omenjene postave imajo volilno pravico vsi kupci in obrtniki, ki imajo lastno kupčijo, obrtnijo ali rudarijo, če plačujejo za volilno pravico odločno pridobnino. To pridobnino pri velikih kupčijah in obrtnijah določuje postava s 100 gold., pri vseh drugih pa jo določuje kupčijski minister po dogovoru z dotično kupčijsko zbornico. Ker so dosedaj pri nas imeli volilno pravico v obrtniškem oddelku vsi branjevc, krčmarji, mesarji, kramarji itd., ki plačujejo najmanj po 2 gl. 10 kr., v kupčijskem oddelku pa vsi kupci, ki plačujejo najmanj 8 gl. 40 kr. pridobnine, iz tega sklepamo, da je to najmanjši davek, katerega je kupčijski minister v dogovoru s kupčijsko zbornico za pridobitev volilne pravice odločil.

Če je temu res tako, kar bi nam utegnili natančno povedati tajnik kupčijske zbornice, ker mora dotično pismo med drugimi zborni-

škimi pismi biti, potem volilna komisija dosedanjim volilcem, ki plačujejo po 2 gl. 10 kr. pridobnine, nikakor ne sme vzeti volilne pravice; če pa tega dogovora med kupčijskim ministrom in zbornico pri dosedanjih volitvah še ni bilo, potem volilna komisija tudi nikakor ne sme nima določevati, kdo naj se v volilne zapisnike sprejme, kdo pa izpusti, ampak bi moralo to še le določiti ministerstvo v dogovoru s kupčijsko zbornico.

Pa še nek drug formalen pomislek se nam vriva gledé volilne komisije same. Postavno bi polovica udov volilne komisije morala biti iz kupčijskega in polovica iz obrtniškega oddelka. A ker gospoda Samassa in Tönies po g. Vesteneckovem volilnem zapisniku spadata v kupčijski oddelek, obrtniška skupina v volilni komisiji, če obveljajo Vesteneckova načela, nima ne jednega zastopnika!

G. Vesteneck si je zmage svest; a ni čudno pri volitvah zmagati, če se volilni zapisniki tako čudno sestavljajo! Morda pa bode g. Vestenecku vendar še spodletelo. Te dni namreč bodo naši poslanci v državnem zboru o tej zadevi stavili interpelacijo, katero smo že v zadnjem listu omenili. Reč je tako jasna in vedenje naših ustavovercev tako čudno, da ministerstvo ne bo moglo molčati, ker bi mu tako molčanje več škodovalo, kakor mu zmaga v kupčijskem oddelku zamore koristiti. Vendar pa že danes opozorujemo vse slovenske rodoljube, naj rok križem ne drže in naj se ne zanašajo na ugodno rešitev ministerstva, ampak sami na-se. Naši domači listi objavljajo volilni zapisnik kupčijske zbornice; naj dobro preštudirajo, kdo bi se izmed narodnih volilcev, če se ima ravnati po načelih g. Vestene-

Podlistek.

Popotni listi z Dolenjskega.

II.

Metlika 3. avg. 1874.

Jako vroče je pripekalo popoldanje solnce, ko sem se na potu čez Gorjance oziral po lepi okolici pred mano se razprostirajoči, dokler ni zagrnil očesu daljnega pogleda mogočni Kum (3846') s svojim podružnim gorovjem. Srečevale so me množice belih Kranjcev v Rudolfovo „k porcijunkuli“ potujočih, ob straneh ceste pa so se pasle med bukovinam grmičjem ovce, katere sta nadzorovala dva mlada in kolikor mogoče vmazana pastirčka. Vrh gorjanskega prehoda „Vahto“ (1980') prekorčivši sem nagibaje se navzdol z radostjo pozdravljal odpirajoči se novi svet belokranjske zemlje in njenih prebivalcev. Krasen pogled nad vasjo Suhorom se mi ne bode izbrisal tako naglo iz spomina. Tu stojim v sredi bo-

gatih vinskih goric ter zrem doli proti jugozahodu, kjer štrli sedež pogubonosnih čarovnic, glasoviti „Klek“ čez svoje druge, med tem ko se poslavljajo bolj na levo zadnji žarki večernega solnca na Kolpinem licu. Tanjka meglica vže ogrinja nizko semiško, črnomaljsko in metliško gričevje, večerni mir se vračuje na zemljo in le škripajoči „ščurki“ se glase po vinogradih ter napovedujejo s svojim čvrčanjem bogato trgat. Tu zazvoni suhorski cerkovnik Jurič „Zdrava Marija“ in milo odmeva zvon čez hrib in plan vabeč k molitvi.

Z „Zdravo Marijo“ sem došel tudi jaz v Suhor, kjer me je sprejel gostoljubni g. župnik z veseljem pod svojo streho.

Na vse zgodaj me zbudi drugo jutro vbrano zvonjenje, nedeljo — dan Gospodov oznavajoče. A še posebna slovesnost se ima praznovati danes v suhorski fari — nova maša! Z ranim jutrom dohajajo zato bližnji in daljni sosede k redki slovesnosti, vsaj se še ni noli obhajala primica v novi suhorski farni cerkvi, ktera stoji danes tu v vsi svoji lepoti.

Sošlo se je praznično oblečenega ljudstva toliko, da je zmanjkovalo v sicer veliki božji hiši čez in čez prostora, onega vernega slovenskega ljudstva, katero v kljub slaboglasnemu geniju sedanjega časa nad vse spoštuje duhovna.

Prav dobre volje smo bili pri skupnem obedu v suhorski duhovnišnici in nazdravljali „na mnoga leta“ g. novomašniku. Proti večeru se jamejo glasiti godci pred hišo. Zvedeli so o današnjem prazniku in — naprošeni ali nenaprošeni — tu ni bilo več posvetovanja med njimi, kam jim je iti koledovat. „Kapelmajster“ s svojimi črnimi brkami in bistrim pogledom je kaj izurjeno premikal prste na svojih goslih, prav kot godec Janko, o katerem pravi pesem:

„Kar godec bilo je na mej' hrvaški,
Vse Janko, sin ciganski, je prekosil;
Je sicer godec stan le stan beraški,
Al' on je d' nar kot knez po krčmah trosil.“

Prve vrstice bi znale o njem veljati, a zadnji ni bil podoben, kajti Jankove poželjive oči so spričevale, da že kaj težko pričakuje trenutka, ko mu odkaže kdo poln kozarec za vsušeno grlo.

ecka, še moral sprejeti v kupčijsko skupnino in naj o pravem času to reklamirajo. Ker pa je veliko takih, ki se za volitve dosti ne zme-nijo in jim je vse eno, kdo je voljen, zato naj drugi rodoljubi pazijo, da jih pripravijo k volitvi. Kakor smo že unidan povedali, je reč silno važna in zmaga le gotova, če vsi skupno delamo. Pri tako važnej reči se ne smemo ustrašiti nobenega truda!

Govor poslanca Hermana v budgetni debati.

Nihče ne zanikuje državni vladi pravice zahtevati od davkoplačevalcev to, kar njih vladanje stane. Nasprotno pa tudi davkoplačevalcem ne bo zabranjeno včasih malo pogledati, kako jih vladajo in če se tiste moči, ki jih dajo, tudi obračajo na dobro razumljeno korist vseh državljanov. Tu mi je kar naprej že povedati, da je glede tega med ljudstvom važnih dvomb dosti in da prevaguje prepričanje, da tako naprej iti ne sme, sicer bo splošni blagor popolnoma razrušen.

Avstrija, pravijo, se drži politike, ki je z njeno naravo in poklicem popolnoma v nasprotju, politike brez veličastnosti, brez cilja, brez prihodnosti. Avstrija, pravijo, je široko podlago pravice, „fundamentum regnum“, večkrat popustila, povsod naredila nenaravne razmere in se ne zmeni za toliko bridkih skušenj, tolika zpoznanja in opominjanja. Ta politika ni nikakor avstrijska, ker prevrača vravnani red družbe, zatajuje škofovstvo in više plemstvo in po številu največi stan, ki vse vzdržuje in bremena države najteže nosi, namreč kmečki stan politično zelo občutljivo prikrajšuje in vetrnemu premakljivemu kapitalu v pest daje; ker kraljestva ter dežele, te trdnjave in stebre vse države, v njenih pravicah ravno tako prikrajšuje in jih tira do hiranja; ker Slovanstvo, na katero je oprta glavna fizična moč cesarstva, zatira in manjšim narodnim plemenom brez brambe tlačiti pusti; ker večino narodov umetno preminja v manjšino, in jo tako podvrže volji manjšine, kateri se pusti šariti, kakor hoče.

To ni več stara avstrijska monarhija ali cesarstvo, ker sega v cerkveno vladno in s tem provzročuje splošno omlakuženje cerkvenega življa in družbe človeške; ker idealno, ki se pri vsakem narodu vedno hrani, ki ga blaži, npravnega dela, pripušča nadomestovati z najgršim materijalizmom; ker na škodo katoli-

čanstvu in v podporo prekucije načelo postavnosti javno zatajuje; ker se zapiše navadnemu surovemu liberalizmu, o katerem se govori, da kralje le toliko časa trpi, dokler so mu po volji; ker vnanjim svojim sovražnikom, ki so ji mnogo hudega storili, dovoljuje pozabljenost in ozire, pri tem pa je v stanu z lastnimi narodi živeti v vednem prepiru; ker jemlje pod svoje varstvo, kar je cerkvi sovražno in Prusom prijazno in se je pregrešilo zoper cesarstvo, tisto pa zaničuje, zametuje in k molčanju sili, kar je domoljubno, ter se skoro le še na meščanstvo (buržoazijo) in židovstvo opera in se bolj meni zá-nj, ko za zamolklo godranje milijonov zvestih podložnikov.

Vse je v Avstriji nenaravno in narobe; celó vladajoči, cerkvi sovražni liberalizem ni v Avstriji zrastel, ampak, bil je zatrosen po onem pripihanem državnem politikarji, ki je z njim hotel doseči politične namene zoper eno moč, ki nam je vsekalo hude rane in pred katero zdaj prijaznosti in ozirov kar kipé.

Iz te vladne politike, ki ni nikomur prav razumljiva, se bere vse karkoli, na zadnje se pa vendar ne vé, kaj hočejo, in kaj morajo. Kaj hočejo od nas? se praša. Kaj naj bomo? Ali naj bomo liberalni ali konservativni? Ali naj bomo republikanci ali Prusi? Ali naj ostanemo katoličani, ali postanemo brezverski? Ali naj bi Čehe sovražili? Za vse to in za vsako posebej najdemo vzrokov in navodov v vladni politiki. Ta vladna politika je politika človeka, ki sam ne vé, kaj hoče, in se da le gnati, ne zmené se za to, kam.

Če je država prišla ob zavednost svoje naloge, čeni strogo pod vplivom večnih npravnih postav, če gre pred pravico sila, če velja le pravica močnejšega, potem je ravno tako gotovo, da je zašla, da ni varna pred njo nobena svoboda, nobena pravica več in da mora omajati tudi čut dolžnosti in zavest pravičnosti množine ter storiti nesrečne sebe in druge; na drugi strani pa je gotova resnica, da je ni dežele, ga ni naroda, je ni družbe, sploh skoro nikogar več, komur bi ta ljubeznjiva država ne bila še krivice delala ali ga žalila; zato se ne smemo čuditi, da mu je vse nasprotno in da se vsi boljši elementi kolikor mogoče pred njo v kot pomikajo. (Klici: Prav res! boljši elementi.)

Zmedeno, oglušivno vpitje narodov in strank, ta boj vseh z vsemi in ta splošna nezadovoljnost: kaj li pomeni to družega, ko, da manjka nepristranosti v postavodajstvu in vladanji? To in pa še splošna podrtija po vseh krogih javnega življenja, preteči materijalni polom občin, dežele in slednjič države; prevlečeno gospodarsko ravnotežje med industrijo, poljedelstvom in obrtnijo; narodno-gospodarski prospeh z naglo pogubo tisučerih in tisučerih bitij, dere napredovajoče obožanje, npravno pomlačenje in podivjevanje množine ljudstva z neogibljivim mnogobrojnim spremstvom strasti hudodelstev in obupanja, razširjanje raztira-jočih načel po šolah in listih, propad umetnosti in prave učenosti, tiranizanje oblasti po spridenem časopisji, najgrša protiverska propaganda zoper katoliško cerkev, najboljšo podporo prestola in družinskega redú, pojemlja-joče domoljubje, zaničevanje oblasti itd. — so to li sanje ali izmišljene reči? (Klici: Da, so!) Niso, in če niso, bi li ne bila država, kjer se take prikazni in s tako silo kažejo, — komaj še senca vredjene države? (Ugovarjanje na levi.) — (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 7. decembra.

Avstrijske dežele.

V **državnem zboru** je pri splošni razpravi o budgetu tudi g. dr. Vošnjak v krepkem govoru razkrival zla, ktera sedanje ministerstvo prizadeva nam Slovincem. Tudi njegov govor bomo po stenografičnih poročilih ponatisnili.

Ogerski minister Ghyczy je bil 3. t. m. poklican k cesarju, da jim je razložil denarno stanje.

Vnanje države.

V **nemškem** državnem zboru je bil 4. t. m. med poslanci in Bismarkom hud prepir, kakoršnega dosedaj razun v Bukareštu še v nobenem zboru niso doživeli. Liberalni listi dolže „ultramontance“, da so pouzročili ta škandal; a oni so se poslužili le svoje pravice, in kaj morejo za to, če Bismark svoje razdraženosti ne more brzdati? Bavarski poslanec Jörg je namreč kritikoval vnanjo politiko njegovo na Španjskem, ter pri tej priliki tudi opomnil na Kullmanna. To je Bismarka tako strašno razsrdilo, da je odgovornost za Kullmannov napad kar naravnost zvrnil na središče, da-si je sodnijska preiskava pokazala, da „ultramontanci“ s Kullmanom niso imeli nič opraviti. Ta predrzna nesramnost je zbudila med poslanci velik nemir in grof Balestrem je na-njo odgovoril „pfui“, tako glasno, da ga je tudi Bismark slišal, ki se mora zdaj dan za dnem s poslanci ravhati. — Stroške za poslanca pri papežu je vlada iz budgeta izbrisala. Tedaj ne misli tje nobenega poslanca poslati, kar bi bilo res tudi jako čudno, dokler katoličane preganja in škofo zapira.

V **francoski** skupščini se je 3. t. m. bralo sporočilo Mac Mahonovo. Republikanski listi trdijo, da je obrnjena proti legitimistom, konservativni pa, da meri proti radikalcem.

Na **Španjskem** so Karlisti v Aragoniji boje čisto vničili republikance pod Despujolom ter ubili 600, vjeli pa 455 mož. Tudi jim je v roke prišlo 90 mul z živčjem in streljivom ter vsa vojna kasa. Unidan vjeti Serranovci so skoro vsi vstopili kot prostovoljci h Karlistom. Republikanski batalijoni v Badajocu pa so se branili odriniti na severno bojišče, pa so se pozneje vdali. Ti se bodo pa že junaško borili!

V **srbski** skupščini je 3. t. m. pri adresni razpravi je neki govornik opomnil tudi kneza. Seja je morala zarad tega po postavi prenehati, govornik pa 1 mesec k sejam ne sme priti. Ker je vlada imela le 3 glase večine, so ministri odstopili, skupščina pa je do sostave novega ministerstva prenehala. Knez je sostavo ministerstva izročil Zumiču, ki spada k liberalni stranki. „Politiki“ se poroča, da pruski konzul pospešuje liberalne prena-redbe, ki utegnejo biti začetek velikih dogodeb, ki se bodo pa rešile na českem ali ogerskem bojišči! Razmere so skoro prav take, kakor l. 1858, ko je tudi po prizadevanju francoskega konzula padlo ministerstvo, knez pa zgubil svoj prestol, ter se na Srbskem pričela agitacija francoska proti Avstriji, ki se je drugo leto končala z nesrečno bitvo pri Solferinu. Pa nas bo že Andrassy rešil, saj se govori, da knez Milan snubi njegovo 16letno hčer.

Iz **Buenos-Ayrosa** v južni Ameriki se poroča, da so se uporniki vdali. Uporni general Mitre in njegovi vojaki so odložili orožje in so bili pomiloščeni.

Prihodnji dan sem se odpravil v Metliko. Iz Suhora je oddaljena dobro uro, toda pot tje doli je kaj prijetna in okolica krasna, zlasti imate na nekoliko zvišenem svetu stoječi vasi Lokvica in Trnovec prav rajsko lego. Metlika mi ni pustila ravno dobrega vtisa, zlasti jo kazi globok rov, ki loči en del mesta od drugega. Proštijska cerkev, sv. Nikolaju posvečena, je ohranjena v dobrem stanu, škoda le za slikarije po stenah, katerih se prijema, akoravno še niso stare, nekaka plesnoba. Na leci se bere pristojen rek; „Srečni so, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo. On, stran cerkve stoji lepa mestna hiša, ki ima nad glavnim vhodom grb predstavljajoč trdnjavo na belo-modro-rdeči podlagi. Čitalnica metliška ima pripravno stanovanje, ktero kinčajo ob zidu viseče podobe slovanskih korenjakov, kakor so: Jelačić, Strossmajer, Herman, Toman. Razume se po sebi, da med časopisi tudi „Tednika“ in preljubeznive „Laibacherice“ nisem pogrešal!!

Izvirni dopisi.

Iz Gorenjskega, 4. dec. (Značajnosti ni.) Sam učitelj potrjujem z žalostnim srcem, da je značajnosti malo najti med učitelji. Značajnosti, neomahljive zvestobe do katoliško vernega naroda in srčnosti manjka g. učiteljem, drugače ne bi bilo misliti, da bi v vseh rečeh prikimovali Pirkarju et Comp. Za glavo sem se prijel, ko berem in zopet pod protestom zoper dr. Zarnika imena učiteljev, o katerih se mi poprej še sanjalo ni, da bi se zamogli brez ozira na poprejšnje vedenje takorekoč čez noč popolnoma izneveriti poprejšnjim načelom ter obleči „Schulzeitungine“ hlače in vso obleko. To mi bo vendar slehern tovarš pritrtil, da stranka Pirkarjeva in Schulzeitunge nima nobenega drugega namena nego pospeševati nemškutarijo in nejeverstvo. Vprašam le, koliko listov ima „Schulzeitung“, da bi v njih ne bilo brati o zagrizenosti „gegen die Schwarzen“. Ali so „die Schwarzen“ to zaslužili? Pirkar, Zima, Linhard, Gariboldi, itd. itd., ali nišo bili tistikrat v šolah, ko so jih imeli še „die Schwarzen“ pod svojim nadzorstvom? Ali imajo možje „Schulzeitunge“ zaradi tega slamo v glavi? Pirkar, Gariboldi, Linhard, Zima e tutti quanti — to mi boste vendar pripoznali, da boste zadovoljni, ako bo mladina tako modrih glav, kakor ste v šolah „der Schwarzen“ tako modri vi postali. Če pa ima mladina še modrejša postati kakor ste vi, kakšna je pa potem vaša modrost??? Da pa ta stranka vedno le govori o povikšanji plače ali mislite, da ima kak drug namen kakor zopet le nemškutarijo in brezverstvo? S to limanico, plačo namreč, si skuša učitelje pridobiti, čeravno „Schulzeitung“ dobro ve, da se zaradi nje učiteljem plača tudi za en krajcer ne bo povikšala. Da nam bodo plače povikšali, to je gotovo — tega tudi jaz pričakujem, povikšana pa bo plača, če bo kaj upanja, da se bo to dalo po okolščinah izpeljati, ne pa zaradi vpitja in ropota „Schulzeitunge“.

Toraj tovarši, bodimo značajni! ali nam Pirkar et consortes zamorejo kaj škodovati? Ne, če le svojo dolžnost spolnujem, če sem tudi naroden in veren, mi vendar ne morejo kaj. Saj so plače skorej povsod enake, toraj me tudi s prestavljanjem ne morejo hudo kaznovati.

Jaz upam, da značajnost me ne bo zapustila. Ker sem pa rekel, da je malo značajnosti med učitelji, kaj, ako bi tudi mene premotil kakor druge, ki sem se imel za trdnega kakor skalo? Bog me vari!

Spod Nanosa, 5. decembra. Kako napreduje naša narodnost, je nelep dokaz, da županija postojnska in slavonska na formularih le nemško stran izpolnujete, akoravno je tudi slovenska. V črne bukve z župani, kateri trdo nemško lomijo, pa domačo pisavo, ki jo pošiljajo le večidel kmetom, prezirajo. Po tej poti ne pridemo nikdar naprej. Tudi poštarji naši ne poznajo slovenske strani poštinih formularov.

Domače novice.

Ljubljana, 8. decembra.

(Dr. Jan. Bleiweis in časnikarski zabavljalci.) Govoril sem po naključbi te dni z g. dr. Jan. Bleiweisom ter nanašaje se na članek „Sloga“ v zadnjim „Slovenču“ prašal ga med drugim, je li bral česki nemški list „Nation“, ki ga pita s „Thierarztom“ (živinozdravnikom) itd. Dr. Bleiweis mi smehljaje odgovori, da ga ni bral, da on principijelno ne bere listov, ki

samo ali večidel s škandali polnijo lačne svoje strani; zato ni bral prej tudi „Slov. Naroda“, in „Tagblatt“ bere le takrat, kadar se mu pové, da je kaj prav posebno debelega ali mastnega o „staroslovencih“ itd. v njem, „Nationa“ pa, ki je bolj „Volk“ ko „Nation“ in menda take vrste list, ki s kakim 3 do 400 naročniki komaj komaj životari in tedaj v hrani svoji ni izbirljiv, še nikdar videl ni. „Če taki listi mislijo — pravi gospod doktor dalje, — da s tem, da me živinskega zdravnika ali „Thierarzt“ titulirajo, povejo o meni kaj posebno zaničljivega, revčeki pač ne vedo, da proglašujejo veliko čast o meni, ker taci doktorjev zdravnikov, ki so ob enem tudi v živinskih boleznih zvedeni, je presneto malo.“ In res je bil dr. Bleiweis dolgo časa edini tak doktor na Kranjskem, zdaj sta z dr. Schindlerjem dva. Dr. Bleiweis je bil tudi profesor živinozdravilstva, pa še veliko več, celo najvišji zdravnik kranjske dežele, t. j. c. k. medicinalen svetovalec (Medicinalrath) blizo dve leti in to s tako pohvalo vladnega glavarja grofa Chorinskega, da bi bil lahko tudi medicinalen svetovalec ostal, ko bi bil hotel žrtvovati svoje stališče svobodnega narodnjaka, kar pa ni storil, ker mu je bil narod več nego vladna služba, v kateri bi se bil moral odpovedati vsemu delovanju za narod naš. Če so ga toraj časniki, posebno pa „Nation“, kateri s takimi članki menda streže dr. Razlag, mislili zmerjati s „thierarztom“, se je pač prav lahko smejal iz srca ter se spominjal napeva grofa Almavive v operi „Barbier von Sevilla“, ko se je oblekel za živinozdravnika — kovača namreč: „— und ich kuriere auch — die Esel.“ — Kdor mirnega našega dr. Bleiweisa le količkaj pozna, mi bo pritrtil, da je res, da se za naše nemškutarske in druge jurčke še ne zmeni ne. Gospoda doktorja pa prosim, naj mi nikar ne zameri, da razglašam privatni najin pogovor; hotel sem s tem le pojasniti, zakaj je molčal in molči še vedno, kadar take pušice na-nj lete; on jih namreč še ne čuti ne.

(Lepe nade iz pedagogike). V saboto so vsim skupaj postavili brali in mladi gospodje so potem pridno med seboj godrnjali in svoje opazke delali, ko so jim pravili n. pr. „Das öffentliche Rauchen ist nicht gestattet; das Besuchen der Gasthäuser ist verboten.“ — Še bolj očitno pa to kaže, kakošnega sadu je pričakovati, ko tako pridno (boje tudi med uro) berejo liberalne časnike: „Tagblatt“, „Morgenpost“, „Slov. Narod“. Tako branje jim utegne njih omiko pač še bolj posmoditi kakor smodke. Za enega teh listov plačujejo neki po 5 kr. na mesec, na kar so se nalašč podpisali, in eden jim prinese po več števil v šolo ter more vsak „petkrajcarski naročnik“ številke brati. — Lep red, — vrla disciplina!

(Včerajšnja Beseda) v čitalnici na čast Preširnu je bila krasna. Obširnejše poročilo zavoljo prostora prihodnjič.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Anton Mežnarec je postal dekan in župnik v Kranji.

— Nesrečni črni žolč! Iz Slovenjgradca se poroča „Slov. Gosp.“: V četrtek 26. novbr. gre 18letni sin nekega kočarja iz šentpeterske fare v Dravberg po soli. Vesdan ga je neka srditost grabila, pa nihče ni vedel, zakaj. Srdit gre od hiše in spotoma nikogar ne pogleda in ne ogovori. Na poti proti Mispeku ga sreča 16leten fant, ki je v težkih cokljah

copotal za drugim v čevljih hitreje tekočim fantom. Bila sta Mispekova pastirja. Ravno ko cokljareček žolčnatega potnika sreča, zavpijena tovariša v čevljicah: „Ti terc ti, lahko tako naglo hodiš, ko imaš škornje!“ Čmerni, 18letni teleban mislé, da dečko njega za terca ima (terc je tukaj toliko kot butec), mahne fantiča s svojo težko palico po glavi, da se ta kar na tla zavalí, potem ga še dvakrat udari in z nogama peha. — V tem prihití nekoliko ljudi, ki divjaka pretepati začno, ta se jim pa zmuzne. Fantek je v nekoliko urah umrl, morilca so pa žandarji na potu z Dravberga prijeli in v Slovenjgradec prignali.

— Vrnitev iz Amerike. V saboto 28. nov. se je vrnilo iz Novega Jorka v Ameriki 7 kolonskih delavcev, ki so se za svojega 7letnega bivanja v Ameriki prepričali, da je v Ameriki ravno tako boren zaslužek, kakor povsod drugodi. Pomanjkanje dela je v Ameriki sedaj še večje, nego kje drugej in ni upati, da bi se v tem oziru kaj zboljšalo. „Čeh.“

— Profesor Orlic v Berlinu, znan tudi pri nas po svojih loterijskih navodih, je popustil loterijo in postal naenkrat frajmavrer; sedaj izdaja in zalaga frajmavrske spise. Gotovo se drži Orlice tega načela, da je „švindel“ tako ali tako, le da mu to nese — kaj prida v žep. „Čeh.“

— Bedaki in brezverci so brez trdne podlage v svojih mislih in namenih, zato si zmišljujejo marsikaj, kar je neumno ali pa hudobno, ali vsaj tako, da mirne ljudi draži in jim kljubuje. Kar pa nima podlage nima obstanka. Taka je tudi z mislijo, da naj se mrlič smode in palijo, in ne pokopavajo. Navadno ljudje svoje drage, še le prav močno ljubijo, ko so mrtvi in mnogi jih nikoli ne morejo dosti obožkati in okuševati, preden jih v mrtvaško rakvo zabijejo. Tudi se nameri, da jih pozneje prišlim svojcem morajo še odbiti in pokazati.

V jamo jim dajo marsikaj seboj, mečejo za njimi vence; ako se truga napak ali le po strani oberne, ko mrliča pokopavajo, jo morajo spodobno vravnati, in sploh se skazuje vse spoštovanje tudi še mrtvim truplom, ker so hrami sv. Duha, ker bodo mrtvi od smrti vstali in se s svojimi zopet videli. Take človekoljubne občutke, tako verno spoštovanje do umrlih pa mrzli brezverci mrzlo zaničujejo, zaničujejo tudi njih še žive drage in njih blage občutke, ter sanjarijo da mrlič naj se z ognjem mrcvari in palijo! Ni čuda, da čutilo za tako mrtvaško trinoženje se hitro ulega, ker splošna ljudska čud se grozi nad tem.

Delali so tu pa tam že poskušnje s tim nečloveštvom v pečeh za to napravljenih, ali te poskušnje so se tudi že v oziru na samo paljenje slabo obnesle. Profesor Reclam v Lipskem je bil posebno užgan za to paljenje; ali ravno na Saksonskem je že tudi vlada daljne take poskušnje prepovedala; in po pravici, zakaj kdor do mrtvih nima človekoljubnega občutka, ga najbrže tudi do živih odveč nima. Malo pozneje smo brali, da tudi v Berlinu je ta neumnost prepovedana.

— Neumno čenčanje, da narodnost naj bo nad vero v naj prvi vrsti, je ravno to kakor bi rekel: za en dan moraš bolj skrbeti kakor pa za 1000 let in za vselej; en ud života je več kot celo telo; da se le en trenutek življenja veseliš, če tudi potlej na vse vekomaj trpiš! — Kdo more tako brlav biti? Ali ne vedo taki modrovalci, da se jim vsak človek smeja, kateri ima le še betvico zdrave misli?

— Od mrtvih vstala. V mestu X. živita dva zakonska, hišna posestnika v nekem

predmestji. Pravijo, da oba kaj rada srkata žganje. In to premnogokrat kalí domači mir. Zgodí se v torek 17. t. m., da ženo naglo obide silna slabost in — umrje. Zakonski drug kar precej naznani sosedom, da mu je umrla nagle smrti predraga ženica. Brž se odpravi v mesto k pogrebni družbi, poskrbi zvočenje, naroči pogreb in sicer prav lep pogreb v dokaz svoje zakonske ljubezni in hvaležnosti, da je že — tam ona! In celo sosedstvo pride zadnjič pogledat drago sosedo. Na ogled pride tudi gospod doktor. Zmaje z glavo, kakor bi hotel reči, „ranjca“ še ni mrtva, in ko jo dalje ogleduje, tu se jame gibati, še vstaja, in . . . „umrla“ stoji zdrava in čvrsta sredi sobe! Ni bila mrtva, najbrž je bila tako pijana, da se je spijoča zdela, kot bi bila mrtva. — Njen dragi možiček pa je, vsaj tako pravijo, zvedevši to čudno čudo, ves čmrn godrnjal, čemu je oživila. (Opavský Týdeník.)

— Hud vihar je razdjal skoro polovico mesta Tuskumbie v Ameriki.

Poslano.

Slavno vredništvo!

Dovolite mi, da o zadevi rokodelcev v Vašem cenjenem listu sproženi spregovorim od svoje strani s tem še zadnjo besedo, ker me je zadnje „poslano“ v „Slovenca“ gotovo po krivem preveč natolcevalo.

„Več rokodelcev“ ne bi bilo smelo prezreti opazke, da takih rokodelcev, ki so delavni in štedljivi ter se trudijo preživeti svojo družino, nisem hotel zadeti s svojim „poslanim“, da sem marveč mahal le po takih, ki to niso in katerih dokaj poznam, ki pa vendar-le o pičem zaslužku na vso moč vpijejo.

Kar navede „več rokodelcev“ v onem „poslanem“, je res, to vsak pripozna; res je, da je življenje in stanovanje drago, res je, da imajo rokodelci skrbeti za svoje družine, res je, da so davki veliki in da morajo denar na posodo jemati za velike obresti; to vse je res, kakor tudi, da morajo več zaslužka imeti, da morejo shajati. — Gotovo bi jim jaz in z menoj marsikdo drugi privoščil milejšo osodo. Ali — zdaj pridem do glavne stvari — vsega tega nisem jaz kriv, zato ni moja dolžnost memo drugih bremen nositi še to. Ne gre tudi rokodelcem svoje reči kupovat tje, kjer jih ceneje dobí? Ali bo mar kupovaje prašal prodajalca, ki mu najcenejše robe ponudi, ni bil li morda že na Gradu zaprt, in če mu bo rekel, da je bil, bo šel k drugemu, ki še ni bil zaprt ter kupil od njega ravno tako robo na pol dražje? Jaz mislim da ne, ker bi tudi ne bil pameten, če bi to storil. Prav taka je pri drugih, ki nimajo toliko dohodkov, da bi jim bilo eno in isto, če dajo za kako reč 5 ali 10 gld.

Ker pa pošiljatelj v predzadnjem listu „Slovenca“ me sumičijo, da imam prav piko le na čevljarje in krojače, naj mi bo dovoljeno jim podati v prevdarek še par izgledov od drugih rokodelcev. Spomladi sem dal delati nekemu mizarju kuhinjsko mizo kake tri čevlje visoko, dva čevlja in pol dolgo in kaka dva čevlja široko brez vsega kinča in politure, le iz pooblanih desk. Zraven tega mi je pri drugi mizi odžagal noge za par palcev. In koliko mi je računil od tega? Pet goldinarjev od mize, 50 kr. za odžaganje nog. Z vsem skup je bil pomagač v dveh urah gotov. In koliko mislite, da mi je drug mizar cenil isto mizo, ko sem mu jo nalašč na prodaj ponudil? 70 — reci sedemdeset krajcarjev, češ, da je ves les v nji k večjemu 50 kr. vreden.

Drug slučaj. Odlomi se mi pri ključu brada, pošljem ga h ključarju. Posel mi ga prinese čez četrto ure nazaj, zraven pa iz goldinarja, kterege sem mu bil dal, 20 kr. Že tretji dan pa se brada zopet odlomi in plačati sem moral vdrugič 80 kr., da mi jo je prilotal. Kdo razen advokatov, ministrov, milijonarjev in takih ljudi zasluži v enem četrto ure 80 kr.?

Mogoče je, da ne more ceneje delati, potem mu jaz ne morem pomagati, kajti mene ne briga to, koliko delo njega stane, marveč to, koliko moram jaz plačati za-nj. Če dajem toraj na Grad ali v posilno delavnico izdelovat, česar potrebujem, nimam namena, zaslužek dajati izmečku človeštva, marveč hočem le ceneje shajati, ker nimam toliko dohodkov, da bi mi bilo veselje vsako reč na pol dražje plačevati. Koliko pa je takih, ki bi si potrebnih stvari, obleke in orodja, celó ne bi mogli oskrbeti, ko bi ne bilo kaznilnic!

Da je pa mnogo takih med rokodelci, kakor sem jih zadnjič popisal, to je obče znano, kajti jaz svojih opazek nisem delal v Franc-Jožefovi deželi na severu, marveč v Ljubljani, in si jih tudi nisem izmislil; zatu tudi odločno protestiram proti temu, da bi imel na rokodelce kako piko.

Kar je res, je res!

Tihi meščan.

Umrli so:

2. dec. Jože Urankar, delavec otrok, 9. m., za božjastjo.
3. dec. Anton Jeglič, vrvar, 70 l., za oslabljenjem. — Urša Klemenčič, gostica, 88 l., za pljučnim vnetjem. — Marija Strlekar, žena spregarjeva, 48 l., za pljučno sušico.
4. dec. Liza Abačič, nosača časnikov žena, 77 l., za pljučnim vnetjem. — France Podkrajšek, magac. nadzornik, 44 l., za sušico v grlu.
5. dec. Janez Pečnik, spregarjev otrok, 2½ l., za vnetjem vratu. — Jožefa Lokar, hči vdove hiš. posest., 21 l., za jetiko.
6. dec. Ludovik Matilič, kamnosekov sin, 10 l., za vnetjem vratu. — Nikolaj Kompare, delavec, 31 l., za oslabljenjem pljuč. — France Potokar, kurjačev otrok, 3 tedne, za krčem. — Aleksander Draganič, maš. kurjač, 28 l., za vnetjem trebušne mreže. — Bruno Kūritz, krojač, 42 l., za razlikom v pljučih.

 Današnjemu listu je pridjan zapisnik volilcev za kranjsko kupčijsko in obrtnijsko zbornico. Naj ga dotičniki marljivo pregledujejo. Prihodnjič bomo o njem več spregovorili.

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja	poštni vlak ob 3. uri	4 min. popoldne.
"	bizovlak " 6. " 8 " zvečer.	
"	hitri poš. vl. " 2. " 48 " ponoči.	
"	zmešani vlak " 9. " 17 " zvečer.	
Iz Trsta	brzovlak " 10. " 31 " zjutraj.	
"	poštni vlak " 12. " 57 " epoldne.	
"	hitri poštni vlak " 3. " 43 " ponoči.	
"	zmešani vlak " 4. " 45 " zjutraj.	
(Bizovlaki stoje po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)		

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajata na dan po 2 vlaka; prvi ob 3. uri 55 min. ponoči. drugi " 4. " — " popoldne. Prihajajo pa trije: ob 2 uri 30 min. ponoči iz sv. Valentina. " 11. " 50 " zjutraj " " " " 7. " 5 " " od Lesca (pa le tržne dneve t. j. ob sredo in soboto.)

Eksekutivne dražbe.

14. dec. 2. Anton Selen-ovo iz Senožeč (870 gl.), — 2. Anton Terfil-ovo iz Senožeč (1175 gl.), obe v Senožečah. — 2. Pet. Košir-jevo iz Terboj v Kranju. — 1. Jož. Marekhar-ovo (84391 gl.) v Ljubljani.

15. dec. 3. J. Škod-ovo iz Čadeža (110 gl.), — 3. A. Preglj-ovo iz Ustja (1735 gl.) obe v Litiji. — 3. Luk. Žakelj-ovo iz Godoviča (4380 gl.) v Idriji. — 2. Mat. Rajšel-nove iz Visgarna (780 gl.) v Kočevji. — 2. Jože Kepec-ovo iz Podbrezja v Kranji. — 2. Franc Potočnik-ovo iz Studorja (390 gl.) v Loki.

16. dec. 3. Ant. Stegu-ovo iz Brezja (1770 gl.) v Senožečah. — 3. Jan. Žarn-ovo (418 gl.) v Krškem. — 2. Flor. Sternad-ovo iz Zgor. Kartelevaga (2386 gl.), — 2. Janez Štalcer-jevo iz nov. Taborja (2279 gl.), — 2. Jur Rakek-ovo (2075 gl.), — 2. France Staniza-jevo iz Vinje vasi (1060 gl.), vse v Novem mestu. — 2. Jože Knific-ovo iz St. Valburge (490 gl.) v Kranju.

Telegrafske denarne cene

7. decembra.

Papirna renta 69.56. — Srebrna renta 74.70. — 1860letno državno posojilo 109.60. — Bankine akeije 995. — Kreditne akeije 236.50. — London 110.45. — Srebro 105.80. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.90.

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

(32—15)

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se hrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozaj znani železni libér; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in poda različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Neznatljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravilo proti vsaki prenehovalni bolezni. Vspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejšee in najgotovješe sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozaj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnomu proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzjev prah, 1 tucat škatlic 7 gold, posamne 80 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter naredi, da vido-ma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in se ozdravi naglo poka, ktere se naredi zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, kterim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

 Naročila zunaj Ljubljane na zgoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče, s vračajočo pošto proti postnemu povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo t. t. d. nagradijo gospodje komitenti.

Pozor!

Zapisnik volilcev, kakor ga je nemškutarska volilna komisija za volitev v trgovinsko zbornico izdelala, leži na ogled pri vladi. Prepisali smo ga.

V trgovinski oddelek je komisija vzela trgovce in obrtnike, kakor jih tu spodaj priobčujemo vse, da **bo vsak trgovec na Kranjskem, ki se ne najde tu zapisanega, svojo volilno pravico hitro reklamiral.**

Torej pozor! **Kdor na Kranjskem kupčuje s kakoršno koli rečjo in plača vsaj 8 gold. in 40 kr.** od patenta ali pridobnine (erwerbsteuer) brez priklad, pa nij vpisan mej spodaj priobčenimi volilci, naj precej piše nam, uredništvu „Slovenca“, ali kacemu družemu zanesljivemu narodnjaku v Ljubljano, n. pr. predsedniku volilnega odbora g. Horaku, ali drugim, da potem zanj volilno pravico reklamiramo.

Vsak posamezen glas je tukaj velike važnosti, ker bode morda odločil za narodno večino v deželnem odboru in zboru.

Torej naj vsak posamezen rodoljub narodne trgovce in prékupce v svojem kraju opominja, naj se oglasiyo za svojo pravico.

Ker bode volitev pismena, ne bode trebalo torej volilcu nikamor hoditi, ne bode nobenega „sitnega pota“ imel.

Uzrok imamo misliti, da je po deželi veliko narodnih kupcev ali trgovcev, ki so izpuščeni.

Volilci, ki so uže od komisije v zapisnik vzeti so:

Okraj Postojna.

Kraiger J., branjevec. — Lavrenčič And., trgovec z mešanim blagom. — Kupferschmid Jož., lekar. — Kraner Jan., kramar. — Kraigher Pet., trgovec z mešanim blagom. — Valenčič Jož., trgovec z mešanim blagom. — Gaspari Pet., branjevec.

Okraj Il. Bistrica.

Šabec Ant., kramar. — Valenčič Janez, trgovec z mešanim blagom. — Brinšek Jan., trgovec z mešanim blagom. — Tomšič Jan., kramar. — Gärtner Jož., kramar. — Valenčič Franc, trgovec z mešanim blagom. — Ličan Jan., kramar. — Miljovac Franc, specerist.

Okraj Senožeče.

Del Linz Leonhard, trgovec z mešanim blagom. — Kavčič Karl, trgovec z mešanim blagom. — Gašpari Jan., trgovec z mešanim blagom. — Priester Moses & Ruzier Domin., pivarnarja.

Okraj Vipava.

Samengo Ferdinand, fužinar za kufer. — Nussbaum Jož., posestnik umetalnega mlina. — Kovač Tom., štacunar. — Vertovec Marija, trgovka z mešanim blagom. — Kavčič Franc, specerist. — Deperis Anton, lekar. — Mayer Avg., štacunar. — Moše Jan., kramar.

Okraj Kočevje.

Bartelmae Fr., štacunar. — Rancinger-jevi bratje, posestniki glažute. — Kren J., štacunar. — Röthel Jož., štacunar. — Bartelmae Jan.,

štacunar. — Erker Jan., specerist. — Röthel Jan., štacunar. — Hofman Edv., štacunar. — Jonke Franc, kramar. — Gojzdnarski urad Kočevski, posestnik parne žage. — Lunaček Jarnej, posestnik parne žage. — Braune Jož., pivarnar.

Okraj Vel. Lašče.

Žužek Anton, kupec s prešiči.

Okraj Ribnica.

Pauser, trgovec z mešanim blagom. — Loger Fried., kupčevalec z lesom. — Loušin Jan., trgovec z mešanim blagom. — Rizzoli, trgovka z mešanim blagom. — Seničar Nace, kramar. — Arko Anton, trgovec z mešanim blagom.

Okraj Krško.

Mavrer Gašp. Henrik, trgovec z mešanim blagom. — Auman Franc, trgovec z mešanim blagom. — Laurinšek Ant., trgovec z mešanim blagom. — Schark Barbara, trgovka z mešanim blagom. — Bömsches Friderik, lekar. — Pickelmaier, kramar.

Okraj Kostanjevica.

Gatsch Alojz, štacunar in kramar. — Stergar Franc, trgovec z mešanim blagom.

Okraj Radeče.

Terpin Ed., papirničar. — Koschel Ant., trgovec z mešanim blagom.

Okraj Mokronog.

Berg pl. Avg., posestnik parne žage.

Okraj Kranj.

Pavli Al., vinski kupec. — Dr. Fuchs Gilb., fužinar. — Kreutzberger Alojz, specerist. — Matjan Val., specerist. — Pirc Mat., trgovec z mešanim blagom. — Krisper Franc, trgovec z mešanim blagom. — Pečnik Anton, trgovec z mešanim blagom. — Sakotnik Jak., žitni kupec. — Omersa Franc, specerist. — Globočnik Jan., kramar. — Dolenc Fr., kramar in specerist. — Bleiweisova firma, štacuna. — Killer Viljem, trgovec z mešanim blagom. — Krisper Rajm., trgovec z mešanim blagom. — Jugovic Frančiška, kupčevalka s siti in žimo. — Benedig Jan., kupčevalec s siti in žimo. — Schaunig Karl, lekar.

Okraj Loka.

Debeve Kat., kramarica. — Deisinger Jurij, kramar. — Naglič Rudolf, kramar in kupec s parketi. — Kaiba Janez, štacunar. — Koceli Marija štacunarica. — Gusel Jan., vinski kupec. — Porenta Matevž, kramar. — Krenner in Vanek, posestnika tovarne za volnato blago. — Marinšek Franc, trgovec z mešanim blagom in kramar. — Fužinarstvo v spodnjih Železnikih. Globočnik Janez, kupec. — Globočnikovi bratje, posestniki fužin. — Fužinstvo v Zgornjih Železnikih. — Sterbenz Jož., kramar. — Plautz Jan., specerist. — Pammer Karol fabrikant parket. — Deisinger Avg., pivarnar.

Okraj Tržič.

Kranjska industrična družba, posestnica fabrike za jeklo. — Pollak Joahim, kupec. — Kallišnik Frančiška, kramarica in trgovka z mešanim blagom. — Mally Janez, trgovec z mešanim blagom. — Polej Elizabeta, kramarica

in trgovka z mešanim blagom. — Raitharek Justin, kramar.

Okraj Ljubljanska okolica.

Wertheimer J., lastnik fabrike za olje. — Dimnik Jakob, kupec z vinom. — Delniška družba „Leykam-Josefsthal“, posestnica papirnice. — Rosman, trgovec z mešanim blagom. — Terpinz Fidelis, posestnik fabrike za barve. — Terpinz Fidelis in Zeschko Valentin, posestnika fabrike za koce. — Kozlerjevi bratje posestniki pivarne. — Gregorič Janez, kupec z vinom. — Vodnik Jožef, specerist. — Plautz Jan., specerist. — Pospihal Amalija, specerija. — Novak Vinc., kupec z mešanim blagom. — Stefel Franc, branjevec.

Okraj Vrhnika.

Gollob Franc, kramar in trgovec z mešanim blagom. — Mayr Karl, kupec z mešanim blagom. — Hartmann Alfred, pivarnar. — Galle Karl, posestnik umetnega mlina.

Ljubljana, — mesto.

Achčin Karl, specerist. — Auer Jurij, pivarnar. — Billina Ferd., kramar. — Bernard Jož., glažar. — Boitz M., branjevec. — Bartl J., prodajalec viktualij. — Baumgartner Jan., kupec. — Brenčič Mat., kupčevalec z leseno robo. — Bernard Janez, kupčevalec z usnjom. — Božič Karol, galanterist. — Biršič Eraz., lekar. — Bach Janez, prodajalec storjene obleke. — Bahovec Franc, prodajalec žita in moke. — Blaznikovi dediči, posestniki tiskarne. — Cigoj Gustav, mali kramar. — Čzap, posestnik fabrike za vžigalne klinčke. — Činkl Avgust, sinovi fabrikantje. — Čik Jaka, oblekar. — Čemašer Marija, kramarica. — Čimžar Jože, branjevec. — Dreo Alex. kupec, Dimec Valt., branjevec. — Dimnik Jan. prodajalec usnjate robe. — Doberlet Franc, in Harrisch, kupčevalec z mebelni. — Dolinar And., moker. — Dougan Marija, kupčevalka z lesom. — Defranceschi Alojzij, kupčevalec z drvni. — Delost Jak., branjevec. — Detter Franc, kupčevalec z mašinami za šivanje. — Eberhard Ad., prodajalec rokovice. — Eger Tereza, kramarica. — Ebenspanger, kupčijski agent. — Fischer Vinc, kramar. — Fabijan Jan., specerist. — Fortuna Franc, specerist. — Giontini Janez, knjigotržec. — Gregorič Mat., kupec. — Günzler Maks, sensal. — Goričnik Franc, in Ledernig Alf., kupca. — Gasdeg Nace, štacunar. — Holzer Karol, specerist. — Heidrih Ant., kramar. — Hudowernig Prim., kupec. — Hočevvar Anton, kupčevalec s starino. — Halbensteiner Herman, specerist. — Hofbauer Ana, prodajalka cerkvenih oblek. — Hartman Alfred, Janez, kupčijski agent. — Janesch Jan., usnjar. — Jenko Jurij, kupčevalec z usnjem na drobno. — Jamschek J., štacunar. — Justin Janez, specerist. — Jak Avg. kramar. — Jama Mat., usnjar na drobno. — Krisper Ant., štacunar. — Kordin Jan., specerist. — Kozjek Jan., kupčevalec s starino. — Kanc Jan. Jul., fabrikant jesiha. — Kalin Jož., žitni kupec. — Klemens Franc, steklar. — Kušar Jože, žitni kupec. — Kastner Mih., štacunar. — Kleer Otokar, knjigotržec. — Krenner Ant., štacunar. — Kadivc Jan., usnjar na drobno. — Kolman Jože, špediter. — Kolman Franc, steklar. — Karinger Karol, štacunar. — Keber Jože, kramar iz starino. — Klopčič Franc, branjevec. —

Lercher Jurij, knjigotržec. — Luckman Lambert, žitni kupec. — Lassnik Peter, špecerist. — Leutz Jože, trgovec z mešanim blagom. — Luckman Janez, špecerist. — Lininger Janez, kupčijski agent. — Mayr Jakob, kupec. — Maček Ferdinand, štacunar. — Mikuš Franc, marelar. — Mally Franc, usnjar. — Millitz Jan. Rud., posestnik tiskarne. — Moro Lud., štacunar. — Mayer Viljem A., lekar. — Mayer, jesihar. — Mahr Eduard, parfumerist. Galle-tovi bratje, posestniki fabrike za dratene žreblje. — Mešjak Helena, oblekarica. — Mervar Franc, oblekar. — Mollin Wiliam, kupec s prednim blagom. — Miklauc Rudolf, kramar. — Müller Janez, kramar. — Maurer Henrik, špecerist. — Mateuže Jože, kupec z lesom. — Marout Maria, kupčevalka z fortepianami. — Naglas Jakob, kupec z mebelni. Naglas Gašpar, kramar s starino. — Nagy Štefan, kramar. — Národna tiskarna. — Orešek Franc, kramar. — Peterka Franciška, kramarica z platnom. — Perles Janez, pivarnar. — Perko Jože, kupčevalec s sadjem. — Putre Jože, špecerist. — Piršič Mat., branjevec. — Pesjak Spiridion, špecerist. — Petričič in Pirker, štacunarja. — Petrič Martin, kramar s starino. — Paušin Alojzij, steklar. — Pakič Mihael, kupčevalec s suho robo. — Polak A., štacunar. — Perdan J., štacunar. — Potokar Polona, omož. Hafnerič, kramar starino. Pirker Franc, špediter. — Petelin Janez, mokr. — Pirc Janez, kramar s starino. — Plautz Alb., špecerist. — Potočnik Henrik, steklar. — Pristavec Franc, kupčevalec s starino. — Plautz Jan. Nep. ml., špecerist. — Rudholzer Nikolaus, urar. — Ranth Mat., štacunar. — Račić Karol, špediter. — Röger Janez, špecerist. — Ridinger L. A., fabrika za plin. — Reichman Marija, oblekarica. — Regoršek France, štacunar. — Rössman Mat., steklar. — Smole Mih., žitni kupec. — Seunig Vincenc, žitni kupec. — Škofic Jože, usnjar. — Sterzelba Jože, svečar. — Sluga Boštjan, branjevec. — Seunig Jože, usnjar. — Supančič Franc, klobučar. — Souvan Franc, firma Bleiweissovi vnuki, štacunar. — Souvan Ferd., štacunar. — Samassa Albin, zvonar. — Saiz Jože, kupčevalec s starino. — Schneider Sigm., kupčijski agent. — Schreyer Andrej, štacunar. — Schmidt F. M., štacunar. — Schlaffier J., štacunar. — Schmidt Karol, trgovec z umetno trgovinsko vrtnarijo. — Skul Franc, žitni agent. — Steffe Jan., branjevec. — Smerdu And., usnjar. — Seunig Jan., štacunar. — Seeman Franc, trgovec z domačimi pridelki. — Družba južne železnice, c. k. priv. — Banka „Slovenija“. — Stöckl Ernest, kupčevalec z modnim blagom. — Slivar Ant., kramar. — Strossmajer, kupčevalec s črevlji. — Slitscher Alb., špecerist. — Scharmatz Moses, trgovec s pridelki. — Traun Avg., kramar. — Tönies G. in Dobner Fil., fabrikanta. — Turk Hugo, kramar. — Tomc Jože, branjevec. — Treun Mat., štacunar. — Taučer Janez, špecerist. — Taučer Štefan, trgovec z lesom. — Terdina Jož., špecerist. — Trautman

Karolina, agentinja za blago. — Trinker Alb., ravno ta posel. — Trnkoczy, lekarnar. — Till Karl Sigm., kupčevalec s papirjem. — Ullman Ema, vdova steklarja. — Velkaverh Mih., branjevec. — Vičič Jan., trgovec z meš. blagom. — Valjavec And. branjevec. — Vičič Ant. špecerist. — Wetsch Jan., štacunar. — Wutscher Vikt., špecerist. — Weidlich Ernestine, špecerija. — Woschnag Vinc., kramar. — Wenzel H. B., špecerist. — Zunder Marg., kramarica. — Zeschko Albin, kupčevalec s papirjem. — Zegnar Blaž. Avg., štacunar. — Lasetzky, posestnik zaloge oblek. — Jeraj Alojz, usnjar na drobno. — Kralič Marjeta, kramarica na drobno. — Pohl Alb. in Supan M., špecerija. — Klein Anton, posestnik tiskarne. — Karpe Jera, kupčevalka z mebelni. — Mühleisen Artur, trgovec z domačimi pridelki. — Knez Jan., žitni kupec. — Jentl Ant., štacunar. — Lozar Janez, kramar. — Jerman Janez, mokr. — Wolf J., branjevec. — Škofic Franc, kramar in špecerist. — Verhunc Anton, štacunar. — Dolenc Jurij, kupec z klobuki. — Mohore Jan., branjevec. — Wolf Mat., kupčevalec z vogljem. — Ureuc Janez, kramar in špecerist. — Bamberg Otomar, knjigotržec. — Schuschnig Anton in Weber Karol, kramar in špecerist. — Kranjska stavbena družba, podvzetnica stavb. — Bokal Jož., branjevec. — Piccoli Gabriel, lekar. — Pavšek Franc in drugi, usnjar. — Rozman Marija, branjevka in kupčevalka z ogljem. — Woschnagg Ana Karolina, kramarica. — Schusterschitsch Fr., kramar. — Hamann Emilija Sofija, kupčevalka z lišpom i pozament. blagom. — Lorenzi Jože, kupčevalec z lesom. — Pröckl Franc, klobučar. — Schantel Franc, kupčijski agent. — Wallenko Lud., štacunar. — Supančič Mat., kramar. — Svoboda Jože, lekar. — Zimmermann W., kupčevalec z lasmi. — Poleggeg Pavl, krčmar in kupčevalec z lesom. — Winkler Jan. Jurij, špecerist in kupčevalec z železom. — Schober Jak., špecerist.

Okraj Litija.

Wakonig Jan., štacunar. — Raunika Vilib. štacunar. — Stenović Jož., štacunar. — „Sagor Gewerkschaft“. — „Bratovščina“, kot konsumatelja. — Dettella Frid., trgovec z mešanim blagom. — Mihelčič Emilija, kramarica. — Vončina Franc, kramar. — Roschütz Emil, kramar. — Bregar Andr., štacunar.

Okraj Planina.

Hladnik J., kupec z lesom. — Kandusi Antonija, kupčevalka z lesom. — Gasperi Avg., trgovec z mešanim blagom. — Obresa Adolf, trgovec z mešanim blagom. — Črešek Janez, trgovec z mešanim blagom. — Mazi Janez, špecerist. — Tollazi Tom., špecerist. — Laurič Franc, posestnik žag.

Okraj Idrija.

„Montan-Aerar, Zinoberezeug.“ — Stranezky Jož., štacunar. — Čefarin Jera, kramarica. — Lapajne Stef., prodajalec viktualij. —

Dolschein Mat., branjevec. — Kos Franca, branjevka. — Hoischer Jož., trgovec z mešanim blagom. — Stranezky Kajetan, trgovec z domačimi pridelki. — Treun Val., trgovec z mešanim blagom. — Fortuna Šim., kramar.

Okraj Lož.

Kočevar Mat., kupec z lesom. — Jernejčič Jan., trgovec z mešanim blagom. — Kovač Franc, trgovec z mešanim blagom. — Zajec Štef., kramar.

Okraj Radoljica.

Potočnik Jan., trgovec z mešanim blagom. — Homann Frid., trgovec z mešanim blagom. — Wolf Ana, trgovka z mešanim blagom. — Bulouc Jan., špecerist. — Roblek A., lekar. — Hodovernig Franc, kramar. — Ruard Viktor, posest. fabrike za volnato blago. — Zois Alojz, baron, posestnik fabrike za parkete. — Kerzišnik Vencelj, kramar in trgovec z mešanim blagom. — Sturm Valentin, vinski kupec.

Okraj kranjska gora (Kronau).

Köbler Šimen, posestnik predilnice. — Klincer And., posestnik izdelavnice za kose.

Okraj Novomesto.

Kastelic Ant., špecerist. — Jenkner Karol, trgovec z mešanim blagom. — Durin Franc, trgovec z mešanim blagom. — Ogoreuc Jože, štacunar. — Pauser Ad., špecerist. — Czerenich Franciška, trgovka z mešanim blagom. — Gustin Adolf, špecerist. — Kalčič Ant., špecerist. — Pollak Jan., špecerist. — Kenda Jož. kramar. — Oblak Val., trgovec z mešanim blagom. — Majutinger, štacunar.

Okraj Žužemberk.

Plavžna fabrika za železo, mešanega blaga. — Dereani Dominik, kramar.

Okraj Kamnik.

Majdič Peter, posestnik umetalnega mlina. — Stare Maria, pivarnarica. — Jenčič Marcel, kramar. — Prašnikar Alojzij, posestnik fabrike na cement. — Kecel Jan. špecerist. — Murnik Jan., špecerist. — Janežič Ant., špecerist. — Suhi Jož., štacunar. — Podrekar Marija, trgovec z mešanim blagom. — Ferlinz J., trgovec z mešanim blagom. — Prelesnik Jož. špecerist. — Schliber Jan., kramar. — Šinkovec Mih., kramar. — Mejač Franc, kramar. — Natlačen Helena, kramarica. — Dornik Luka, branjevec. — Jahn Adolf, lekar.

Okraj Brdo pri Podpeči.

Cveier Karel, posestnik umetalnega mlina. — Igljč Jan., kramar. — Raunicher Jan., kramar.

Okraj Črnomelj.

Blazek Jan., lekar.

Okraj Metlika.

Friedau Franc pl., posestnik fužin. — Požek Jan., trgovec z mešanim blagom. — Prosenik Ant., štacunar.